

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Кафедра екологічного права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правове регулювання використання природних ресурсів
у господарській діяльності»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Спеціалізація – «Корпоративний юрист»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» спеціалізації «Корпоративний юрист» господарсько-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021.

Розробник:

Бредіхіна Вікторія Леонідівна,

доцент кафедри екологічного права, к.ю.н., доцент

Затверджено на засіданні кафедри назва кафедри
(протокол № 1 від 31.08.2021 р.)

Завідувач кафедри _____

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	14
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	15
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Корпоративний юрист» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»_спеціалізації «Корпоративний юрист» господарсько-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Спеціалізація «Корпоративний юрист» Рівень освіти – другий (магістерський)	За вибором студента	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
		семестр	
Загальна кількість годин – 120 год.			
		Лекції	
		20 год.	
		Практичні заняття	
	20 год.		
	Самостійна робота		
	80 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 8 год.		Вид контролю: поточний контроль; підсумковий контроль - залік за результатами практичних занять	

Мета навчальної дисципліни – формування предметних компетентностей у сфері господарського природокористування, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічних вимог в процесі господарської діяльності. Її вивчення сприяє набуттю майбутніми фахівцями знання основ

екологічного та господарського законодавства, практик їх застосування з метою забезпечення законності у сфері природокористування, економічного стимулювання охорони довкілля; формує екологічно спрямований світогляд і високу еколого-правову культуру здобувачів вищої освіти. Результатом вивчення навчальної дисципліни має стати становлення сучасного правника, корпоративного юриста, фахівця з юридичного супроводу суб'єктів господарювання, який сприятиме підвищенню ефективності суспільного виробництва з одночасним дотриманням екологічного законодавства, вимог щодо раціонального використання та збереження природних ресурсів та зможе забезпечити режим екологічної законності господарської діяльності та ефективного захисту прав та інтересів відповідних суб'єктів.

Завданням навчальної дисципліни є:

- формування необхідних теоретичних знань з права природокористування, реалізації його у сфері господарської діяльності;
- засвоєння сутності еколого-правових категорій у сфері використання природних ресурсів у господарській діяльності;
- формування розуміння конкретного змісту еколого-правових норм та практики їх застосування при наданні юридичних послуг, вирішенні конкретних справ, юридичному супроводі суб'єктів господарської діяльності;
- формування навичок самостійної роботи з нормативно-правовими актами, еколого-правовою літературою, матеріалами судової практики;
- визначення актуальних проблем правового регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності та дослідження шляхів їх подолання.

Пререквізити: Теорія держави і права, Конституційне право, Цивільне право, Адміністративне право, Кримінальне право, Екологічне право, Земельне право, Аграрне право, Господарське право, Податкове право.

Кореквізити: Публічне право, Професійна відповідальність правника, Порівняльне правознавство.

1. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання і розуміння сучасної еколого-правової доктрини, екологічних цінностей, принципів та стандартів у сфері господарського природокористування.
РН 2.	Критично та системно аналізувати тенденції розвитку права природокористування в господарській діяльності у контексті сталих та формалізованих практик розвитку сфери екологічних правовідносин на національному та міжнародному рівнях.
РН-3.	Прогнозувати вплив різних соціально-економічних факторів на досягнення мети і завдань раціонального використання та збереження природних ресурсів в процесі господарської діяльності.
РН 4.	Демонструвати знання та розуміння практично-орієнтованого визначення цілей правового регулювання господарського природокористування.
РН 5.	Демонструвати знання основних положень екологічного та господарського права, сутність і зміст основних понять, еколого-правових категорій, правових інститутів і процедур екологічного права і особливості їх реалізації та застосування.
РН 6.	Ініціативно розглядати (досліджувати) актуальні питання у сфері господарського використання природних ресурсів, виявляти проблеми у правовому регулюванні відповідних екологічних відносин і пропонувати інноваційні способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань.
РН 7.	Вирішувати практичні завдання, засновані на застосуванні конкретних правових норм та судової практики у сфері природокористування, приймати рішення і здійснювати юридичні дії в точній відповідності з екологічним законодавством.
РН 8.	Правильно тлумачити та застосовувати еколого-правові норми, використовувати дані науки екологічного та господарського права для вирішення професійних завдань у сфері господарського природокористування, здійснювати юридичний аналіз обставин для кваліфікації еколого-господарських правовідносин.

PH 9.	Визначати межі екологічної правосуб'єктності, правові статуси суб'єктів господарювання у сфері використання природних ресурсів, гарантії, форми їх реалізації та засоби їх захисту.
PH 10.	Здатність ідентифікувати та класифікувати екологічні правопорушення у сфері господарської діяльності та визначати вид юридичної відповідальності за їх вчинення.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Корпоративний юрист», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК 1.6. Здатність до безперервної самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК 1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.

СК 1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на усвідомлення сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування.

ПРН 1.3. Аналізувати відповідність статутних документів господарських організацій корпоративного типу вимогам чинного законодавства України.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади правового регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності

Право природокористування, його види та особливості реалізації у сфері господарської діяльності. Поняття права природокористування, етапи його становлення та розвитку. Поняття, сутність та зміст еколого-правових відносин, що виникають при здійсненні господарської діяльності, особливості їх формування та правової регламентації. Об'єкти та суб'єкти права природокористування.

Види права природокористування, їх класифікація. Право загального і спеціального природокористування та їх ознаки.

Принципи правового регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності. Принцип раціонального використання природних ресурсів та його значення у врегулюванні господарської діяльності.

Загальна характеристика нормативних джерел, що регулюють природокористування в процесі господарської діяльності, їх правова класифікація та система. Співвідношення національного і міжнародного законодавства щодо використання природних ресурсів та особливості застосування їх норм. Нормативне забезпечення реалізації концепції сталого розвитку.

Правові основи управління використанням природних ресурсів у господарській діяльності. Система та повноваження органів управління природокористуванням загальної та спеціальної компетенції. Поняття та зміст функцій управління природокористуванням та охороною довкілля. Правове забезпечення економічної оцінки та обліку природних ресурсів. Правове регулювання розподілу та перерозподілу природних ресурсів. Правова регламентація оцінки впливу господарської діяльності, що здійснюється з використанням природних ресурсів, на довкілля. Правові засади лімітування у сфері використання природних ресурсів. Контроль за використанням природних ресурсів у господарській діяльності.

Основи дозвільного регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності. Поняття та принципи дозвільної системи у сфері природокористування. Особливості правового регулювання виникнення права природокористування на підставі дозволів. Адміністративно-правові підстави виникнення права природокористування. Співвідношення дозвільної діяльності та ліцензування господарської діяльності з використанням природних ресурсів. Поняття та сутність дозволів як правових форм регулювання екологічних відносин, їх класифікація, загальна структура та зміст. Особливості дозвільних процедур у різних сферах природокористування (порядок надання спеціальних

дозволів, здійснення їх погодження, переоформлення, зупинення дії, продовження дії, поновлення, анулювання дозвільних документів).

Правове регулювання договірних відносин у сфері використання природних ресурсів. Правове регулювання виникнення права природокористування на підставі договорів. Суб'єкти та об'єкти еколого-договірних відносин. Поняття, зміст, форми природоресурсних договорів у сфері господарської діяльності. Класифікація договорів у сфері природокористування. Договори, пов'язані з наданням природних об'єктів у користування. Договори на використання природних ресурсів. Порядок укладання, зміни та припинення еколого-правових договорів.

Особливості вирішення спорів щодо застосування дозвільної та договірної систем у сфері використання природних ресурсів.

Правове забезпечення екологічної безпеки при здійсненні господарської діяльності з використанням природних ресурсів. Еколого-правові вимоги до використання природних ресурсів у господарській діяльності: загальна характеристика. Поняття екологічної безпеки спеціального використання природних ресурсів. Суб'єкти, об'єкти забезпечення екологічної безпеки спеціального природокористування. Екологічний ризик в системі правовідносин забезпечення екологічної безпеки при спеціальному використанні природних ресурсів. Проблеми правового забезпечення екологічної безпеки при видачі дозвільних документів на здійснення спеціального природокористування.

Економіко-правовий механізм використання природних ресурсів у господарській діяльності. Поняття, принципи та основні складові економіко-правового механізму природокористування та охорони довкілля. Основні засади фінансового забезпечення раціонального природокористування та запровадження ресурсозберігаючих заходів. Плата за спеціальне природокористування: її види та порядок справляння. Екологічний податок: суб'єкти та об'єкти оподаткування. Економічне стимулювання в системі

раціонального використання природних ресурсів. Правові засади екологічного страхування. Екологічний аудит.

Модуль 2. Особливості правових режимів використання природних ресурсів у господарській діяльності.

Використання природних ресурсів на праві власності. Поняття, зміст та особливості права власності на природні ресурси. Загальна характеристика форм права власності на природні ресурси та комплекси. Право державної власності на природні ресурси: поняття, об'єкти, суб'єкти, підстави та порядок виникнення та припинення. Право комунальної власності на природні ресурси: поняття, об'єкти, суб'єкти, підстави та порядок виникнення та припинення. Право приватної власності на природні ресурси: поняття, об'єкти, суб'єкти, підстави та порядок виникнення та припинення. Особливості права власності суб'єктів господарювання на природні ресурси. Основні права та обов'язки власників природних ресурсів. Обмеження, захист і гарантії реалізації прав власників природних ресурсів.

Використання природних ресурсів на праві користування. Особливості реалізації права спеціального природокористування в процесі господарської діяльності. Порядок надання громадянам і юридичним особам природних об'єктів та їх ресурсів у користування для здійснення господарської діяльності. Види користування природними об'єктами та їх ресурсами. Постійне природокористування. Тимчасове природокористування. Особливості користування природними ресурсами на умовах оренди, концесії. Суперфіцій, емфітевзис: особливості їх правової регламентації. Юридичні підстави зміни та припинення права природокористування.

Права та обов'язки суб'єктів господарювання щодо використання природних ресурсів. Загальна характеристика прав користувачів природних ресурсів, особливості їх реалізації в різних сферах природокористування. Захист суб'єктивних прав користувачів природних ресурсів. Обов'язки суб'єктів господарювання, пов'язані з використанням природних ресурсів.

Особливості правового регулювання використання окремих природних ресурсів у господарській діяльності. Особливості правового регулювання використання земельних ресурсів в господарській діяльності. Правові засади використання водних ресурсів. Особливості правової регламентації використання рослинних, лісових ресурсів. Правове регулювання використання мінеральних ресурсів надр. Правове регулювання використання рекреаційних та лікувально-оздоровчих ресурсів. Особливості користування природними ресурсами континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони України. Правове регулювання використання природних ресурсів в межах природно-заповідного фонду.

Особливості застосування юридичної відповідальності за правопорушення у сфері господарського використання природних ресурсів. Поняття, загальна характеристика та види юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Визначення та головні ознаки екологічного правопорушення, пов'язаного з використанням природних ресурсів у господарській діяльності. Кримінальна відповідальність за порушення екологічного законодавства при здійсненні господарської діяльності. Адміністративна відповідальність за порушення екологічного законодавства при здійсненні господарської діяльності. Особливості відшкодування майнової шкоди, заподіяної довкіллю та його природним ресурсам при здійсненні господарської діяльності. Вирішення екологічних спорів.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади правового регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності				
		Тема 1. Право природокористування його види та особливості реалізації у сфері господарської діяльності.	12	2	2	8
		Тема 2. Правові основи управління використанням природних ресурсів у господарській діяльності.	12	2	2	8
		Тема 3. Основи дозвільної до договірної систем регулювання господарського природокористування.	12	2	2	8
		Тема 4. Правове забезпечення екологічної безпеки при здійсненні господарської діяльності з використанням природних ресурсів.	12	2	2	8
		Тема 5. Економіко – правовий механізм використання природних ресурсів у господарській діяльності.	12	2	2	8
		Разом	60	10	10	40

		Модуль 2. Особливості правових режимів використання природних ресурсів у господарській діяльності.				
		Тема 1. Особливості правових режимів використання природних ресурсів на праві власності та на праві користування .	12	2	2	8
		Тема 2. Права та обов'язки суб'єктів господарювання щодо використання природних ресурсів	12	2	2	8
		Тема 3. Особливості правового регулювання використання окремих природних ресурсів у господарській діяльності .	24	4	4	16
		Тема 4. Особливості застосування юридичної відповідальності за екологічні правопорушення у сфері господарської діяльності.	12	2	2	8
		Разом	60	10	10	40
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правове регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на

основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться наприкінці модулів (колоквиуми, контрольні роботи тощо).

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 3 бали за кожен вид.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «назва навчальної дисципліни» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання при підсумковому контролі у формі заліку:

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Індивідуальна робота		
п/з, с/з	Контрольна робота	п/з, с/з	Контрольна робота			
25 max	6 max	25 max	6 max	20	18 max	max 100

**Критерії оцінювання результатів навчання:
(залік)**

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному/ семінарському занятті	Max -5	повне і глибоке знання навчального матеріалу, розуміння основних науково-теоретичних положень, уміння ними оперувати; засвоєння основної та систематичне опанування додаткової літератури з відповідних тем, що розглядаються;
	4	повні, ґрунтовні та правильні відповіді на основні питання плану практичних занять та додаткові питання, поставлені викладачем; правильне розв'язання практичних завдань.
	3	добре знання теоретичного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни та планом практичних занять; здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни та використання їх під час аналізу правових джерел та практичних ситуацій.
	2	достатнє знання теоретичного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни з можливими незначними неточностями; засвоєння та використання основної літератури та нормативних актів, рекомендованих навчально-методичним посібником.
	1	низький рівень знання основного теоретичного матеріалу, наявність прогалин у відповіді на питання, передбачені планом практичних занять; помилки та суттєві неточності при відповіді на занятті або при вирішенні завдань за наявності необхідних знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	Min 0	повна відсутність відвідувань практичних занять протягом семестру; повна відсутність активності на практичних заняттях (немає відповідей, доповнень, участі у обговоренні питань).
Контрольна робота	Max - 6	90-100% правильних відповідей на тестові питання
	5	70-89% правильних відповідей на тестові питання
	4	40-69% правильних відповідей на тестові питання
	3	20-39% правильних відповідей на тестові питання
	2	10-19% правильних відповідей на тестові питання
	Min 0-1	0-10% правильних відповідей на тестові питання
Оцінка індивідуальної роботи студента	Max - 20	<ul style="list-style-type: none"> - участь у науковому гуртку кафедри (підготовка під керівництвом наукового керівника і виступ з науковою доповіддю на засіданні наукового гуртка кафедри); - виступ на студентській або іншій науковій конференції, круглому столі з науковою доповіддю (повідомленням) в межах тематики навчальної дисципліни; - підготовка студентської наукової роботи в межах тематики програми з навчальної дисципліни для участі її у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт; - публікація 2-х тез наукових доповідей з тематики

		навчальної дисципліни у матеріалах наукових конференцій; - публікація 1 статті в науковому виданні в межах тематики програми навчальної дисципліни; - тематичне узагальнення правозастосовної практики з метою отримання поглиблених знань щодо особливостей застосування окремих норм національного та міжнародного законодавства;
	15	- підготовка і написання реферату за однією з рекомендованих кафедрою тем в рамках навчальної дисципліни; - підготовка презентації за заданою викладачем темою курсу, представлення її за допомогою технічних засобів; - складання задач по темам курсу на основі практичних ситуацій (не менше 3-х задач)
	10	- підготовка невеликої (не більше 5-10 - ти хв.) наукової доповіді в межах тематики програми навчальної дисципліни, її презентація на практичному занятті в рамках вивчення поточної теми; - пошук та підготовка довідкової інформації за визначеною викладачем темою навчального курсу
	5	- анотування наукової періодичної літератури (наукових статей, тез тощо); - відвідування наукових, науково-практичних конференцій, круглих столів та інших заходів, пов'язаних з навчальною дисципліною
	Min -0	Невиконання жодного з видів індивідуальної роботи
Залік	Max – 100; Min - 60	

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю (залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Стандартизований навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Екологічне право України» (бібліотека НУЮАУ) - <http://library.nulau.edu.ua/>.

Основна:

Конституція України від 28 червня 1996 р., № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141

Земельний кодекс України від 25.10.2001 р., № 2768-III. *Відом. Верхов. Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР. *Відом. Верхов. Ради України*. 1995. № 24. Ст. 189.

Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. (в ред. від 08.02.2006 р. № 3404). *Відом. Верхов. Ради України*. 2006. № 21. Ст. 170.

Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР. *Відом. Верхов. Ради України*. 1994. № 36. Ст. 340.

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // *Офіц. вісн. України*. – 2003. - № 11. – Ст. 462.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264 // *Відом. Верхов. Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.

Про тваринний світ: Закон України від 13.12. 2001 № // Офіц. вісн. України. 2002. № 2. Ст. 47.

Про екологічний аудит: Закон України від 24.06.2004 р., № 1862-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 45. – Ст. 500.

Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06. 1992 р. № 2456-XII // Відом. Верхов. Ради України. 1992. № 34. Ст. 502.

Про затвердження видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09. 1996 р. № 1147 // ЗП України. – 1996. – № 18. – Ст. 505.

Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. *Офіційний вісник України*. 2019. № 28. Ст. 980.

Екологічне право: підручник / [А.П.Гетьман, Г.В.Анісімова, А.К. Соколова та ін.]; за ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2019. 552 с.

Природноресурсове право України: навч. посіб. / за ред. І.І.Каракаша та Т.Є. Харитонової. – Вид. 2-ге доповн. і переробл. - Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. - 566 с.

Екологічне право. Загальна частина (схеми і таблиці) : підручник / А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, В. В. Шеховцов та ін.; за заг. ред. А. П. Гетьмана. Х.: Право, 2015. 342 с.

Екологічне право. Особлива частина (схеми і таблиці) : підручник / А. П. Гетьман, А. К. Соколова, О. В. Донець та ін.; за заг. ред. А. П. Гетьмана. Х.: Право, 2015. 496 с.

Екологічне право в запитаннях та відповідях : навч. посіб. / А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, В. Л. Бредіхіна та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана. Харків : Право, 2017. 208 с.

Додаткова:

Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку : монографія / А. П. Гетьман, А. К. Соколова, Г. В. Анісімова та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана. Х. : Право, 2014. 784 с.

Гетьман А.П. Доктрина екологічного права та законодавства України: монографія / А.П.Гетьман. Харків: ТОВ «Оберіг», 2019. 336 с.

Костицький В. В. Екологія перехідного періоду: держава, право, економіка (економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища в Україні). 2-е вид. К.: Український інформаційно-правовий центр, 2001. 390 с.

Черкашина М. К. Юридичні гарантії права природокористування: моногр. / М. К. Черкашина; за ред. Гетьмана А.П. Х.: ФІНН, 2010. 176 с.

Комарницький В. М. Право спеціального природокористування: монографія. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. 424 с.

Основные направления экологического предпринимательства, их законодательное, финансовое и организационное обеспечение: Учеб. пособие / Под общ. ред. А.К. Кузина, Ф.В. Стольберга, Е.Б. Борисовой. – Х.: ИД «Вокруг цвета», 2006. – Кн.1.- 444 с.

Джумагельдієва Г.Д. Правове регулювання господарського використання природних ресурсів: монографія / Г.Д.Джумагельдієва: НАН України, Ін-т економіко-правових досліджень. – К.: Юрид. думка, 2014. – 202 с.

Євстігнєєв А. С. Екологічна безпека спеціального природокористування в Україні у контексті сталого розвитку: теоретико-правові аспекти : монографія / А. С. Євстігнєєв. Київ: 2018. 494 с.

Мунтян В.Л. Правові проблеми раціонального природокористування: моногр. / В.Л. Мунтян. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1973. – 184 с.

Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики : монографія / Н. Р.

Кобецька. – Івано- Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. – 271 с.

Краснова Ю.А. Право екологічної безпеки України: теоретичні аспекти: монографія / за заг. ред В.М. Єрмоленка. Київ: НУБІП України, 2017. 599 с.

Каракаш І.І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси в Україні: монографія. – Одеса; Юридична література, 2017. – 438 с.

Лісова Т.В. Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні аспекти: монографія. Харків: Юрайт, 2020. 396 с.

Шеховцов В.В. Перспективи формування і розвитку фауністичного законодавства України: монографія / В.В.Шеховцов. Харків: Право, 2020. - 344 с.